

Paleontologický výzkum lokality Studená hora u Týřovic (střední kambrium, Česká republika)

Paleontological investigation of the locality Studená hora near Týřovice (Middle Cambrian, Czech Republic)

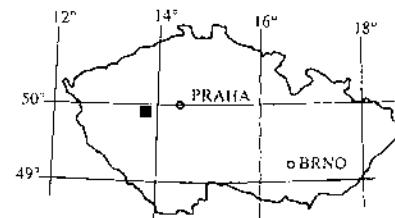
MICHAL SZABAD¹ - JAN VALÍČEK²

(12-32 Zdice)

*Middle Cambrian, Faunistic assemblages, Barrandian area
(Skryje-Týřovice)*

Na základě povolení vydaného Správou Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko byl v průběhu roku 1996 proveden předběžný výzkum lokality Studená hora u Týřovic naležející ke skryjsko-týřovickému kambriu. O této lokalitě se poprvé zmíňují již Pompeckj (1896) a Jahn (1896) jako o místě nálezu druhu *Mitrocystites* (?) nov. spec. odpovídající dnešnímu *Ceratocystis perneri* Jaekel, 1901. Jahn (1897) uvádí z vozové cesty na Studené hoře hrubozrný polymiktní slepenc s třídající se s polohami pískovců obsahujícími hojně zbytky „*Paradoxides spinosus* Boeck sp.“ a dalších trilobitů. Obdobné výchozy uvádí také z Týřovického vrchu. Zde se podle Jaha střídají polohy tmavých jemnozrných slepenců a pískovců s polohami břidlic. Jemnozrnější slepence a pískovce s častými úlomky břidlic obsahují podle Jaha velmi hojně zbytky trilobitů. Hrubozrný polymiktní slepenc přecházející do jemnozrných pískovců uvádí Jahn také z místa z. od Kouřimské hájovny. Pískovce zde mimo trilobitů obsahují navíc ještě „články z cystide“ (pravděpodobně rod *Trochocystites*). Dalším, kdo studoval kambrium na Studené hoře byl Kettner a Slavík (1929), kteří z v. úpatí Studené hory publikovali úplný profil skryjskými vrstvami.

Nově byla studována rokle SV-JZ směru na s. úpatí Studené hory. Vrstvy středokambrických sedimentů zde mají směr ZJZ-VSV a zapadají k JJV pod úhlem 30°. Ve spodní, SV části, rokle jsou odkryty polohy sedimentů, které litologicky odpovídají týřovickým slepencům a drobovým pískovcům v pojetí Kettnera. Ve vyšší části tohoto vrstevního sledu byly zjištěny polohy jemnozrných drobových pískovců střídající se s vrstvami břidlic. V pískovcích byla nalezena následující asociace trilobitů, ostnokožců, brachiopodů a další fauny: *Condylopyge rex*, *Peronopsis cuneifera*, *Peronopsis umbonata*, *Phalagnostus nudus*, *Skryjagnostus pompeckii*, *Eccaparadoxides cf. pusillus*, *Paradoxides* sp. A (několik kramidií pravděpodobně patřících k druhu *Paradoxides hicksi*), *Paradoxides* sp. B, *Clarella expectans*, *Ctenocephalus coronatus*, *Germaropyge germari*, *Bailiella?* sp., *Bailiella cf. granulata*, *Conocoryphe sulzeri*, *Couloumania?* cf. *robusta*, *Ptychoparia mutica*, *Ptychoparia aff. striata*, *Lobocephalina cf. emmrichi*, *Solenopleura prantli*, *Solenopleura* sp., *Agraulos ceticephalus*, *Skreiaspis cf. spinosus*, *Sao hirsuta*, *Ectenocystis* sp., *Lichenoides cf. priscus*, *Trochocystites cf. bohemicus*, *Ceratocystis perneri*, *Bohemiella romingeri*, *Helcionella?* *pompeckii*. V břidlicích byly zjištěny pou-

ze tyto taxony: *Clarella expectans*, *Conocoryphe sulzeri*, *Agraulos ceticephalus* a *Sao hirsuta*.

V centrální části skryjského kambria tvoří druhy *Ptychoparia* aff. *striata*, *Germaropyge germari*, *Bohemiella romingeri* asociaci ve středních částech profilu skryjských vrstev, naproti tomu rody *Sao* a *Agraulos* se vyskytují ve vyšších částech profilu. Na Studené hoře se tato společenstva mísí. Je pravděpodobné, že jednotlivé faunistické asociace uvnitř skryjských vrstev, jsou závislé spíše faktálně něž časově. Možnost řešení stratigrafické pozice lokality autoři spatřují v podrobném mikropaleontologickém výzkumu (akritarcha).

Břidlice oddělující jednotlivé polohy pískovců jsou petrograficky shodné s většími úlomky břidlic, které autoři zjistili uvnitř pískovců. To svědčí zřejmě o rychlé sedimentaci pískovcových poloh, kdy do poněkud hlubších částí pánve byl занášen hrubší materiál z mělkovodnějších partií. Ten mohl ero dovat již částečně zpevněný podložní sediment. Hrubší materiál mohl být transportován tzv. grain flow (RNDr. M. Eliáš, CSc. – ústní sdělení).

Autoři na Studené hoře našli druh *Ptychoparia* aff. *striata* a několik jedinců *Conocoryphe sulzeri* u kterých se díky rychlému zakrytí sedimentem zachovaly úpony končetin a části zažívacího systému.

Za odbornou pomoc v otázkách sedimentologic děkuje RNDr. M. Eliášovi, CSc. a RNDr. J. Adamovičovi.

Literatura

- Jahn, J. J. (1896): Cambrium von Tejřovic und Skrej in Böhmen. – Jb. k. k. geolog. Reichsanst., 45, 641–790. Wien.
– (1897): Kambrium mezi Lohovicemi a Tejřovicemi. – Věst. Král. čes. Společ. Nauk, 39, 1–24. Praha.
Kettner, R. - Slavík, F. (1929): Nový profil v algonkuu a kambriu tejřovickém. – Rozpr. II. Tř. Čes. Akad. 38, 10, 1–28. Praha.
Kukal, Z. (1966): Petrografický výzkum skryjsko-týřovického kambria. – Zpr. geol. Výzk. v Roce 1965, 105–107. Praha.
Petránek, J. (1952): Zpráva o výzkumu týřovických a vosničských slepenců v skryjském kambriu. – Věst. Ústř. Úst. geol., 27, 219–221. Praha.
Pompeckj, F. J. (1896): Die Fauna des Cambrium von Tejřovic und Skrej in Böhmen. – Jb. k. k. geolog. Reichsanst., 45, 496–614. Wien.

¹Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

²Brněnská 1776, 434 01 Most